

Comentariul operei Oul dogmatic scrisa de Ion Barbu - a doua parte

Sensul adevarat al oului-dogma poate fi cunoscut doar in lumina Soarelui, reper suprem al nuntii alchimice, impunand moartea si renasterea deoarece roata sa de aur este chiar marea roata cosmica ale carei miscari se deruleaza sub semnul ciclicitatii si nu al devenirii.

Aceeasi metafora de tip revelatoriu, cum o numeste Lucian Blaga in Geneza metaforei si sensul culturii, domina poemul in imaginea oului-dogma, "palat de nunta si cavou", echivalent al fecioarei-samanta Core-Per-sefone, evocata de primul poem al nuntii cosmice din creatia barbiana, Pentru marile Eleusinii. Aici "elenismul" pentru care Ion Barbu opteaza explicit (v. si articolul Zece ani de poezie) se manifesta prin descrierea poetica a ritualurilor de la Eleusis si recitirea mitului celor doua zeite. "Zeita pamanteana" Demeter porneste in cautarea fiicei sale, Core-Persefone, rapita si dusa in Hades. Coborarea Corei" fecioara ingropata", pe "campuri letheene", moartea ei temporara si "nunta subterana" echivalenta acestei morti, echivaleaza cu moartea intregii vegetatii. Revenirea zeitei pe pamant inseamna reinvierea intregului cosmos. Revelatia misterelor Eleusine este spicul de grau, care ia nastere tocmai din sacrificarea fecioarei-samanta: "Ca vinovat e tot facutul, / Si sfant-doar nunta, inceputul".

Neofitul evocat in poezia Marilor Eleusinii coboara in subteranele misterelor repetand, ritualic, intrarea Persefonei in Hades. Iesirea sa la suprafata ca initiat are loc dupa ce s-a scufundat in apele matriciale si letale din subterana, patronate de "zeita pamanteana". Ape echivalente acelor straturi de clestar inchise in palatul de var al oului dogmatic, "palat de nunta si cavou", deoarece "nuntirea" si rodirea presupun moartea Increatului.

Actul poetic devine el insusi unul initiatic, alcatuit din trepte ale "arderii", ale disolutiei formelor si identitatii maculate a acestora pentru a-si reprimi vechiul statut de puritate ritualica. Ciclul creatiei barbiene se incheie cu un desen geometric, suprem efort de purificare si epurare spirituala intr-o "figura" a inchiderii (v. Incheiere) reprezentand aceeasi imagine a "oului dogmatic", "palat de nunta si cavou".